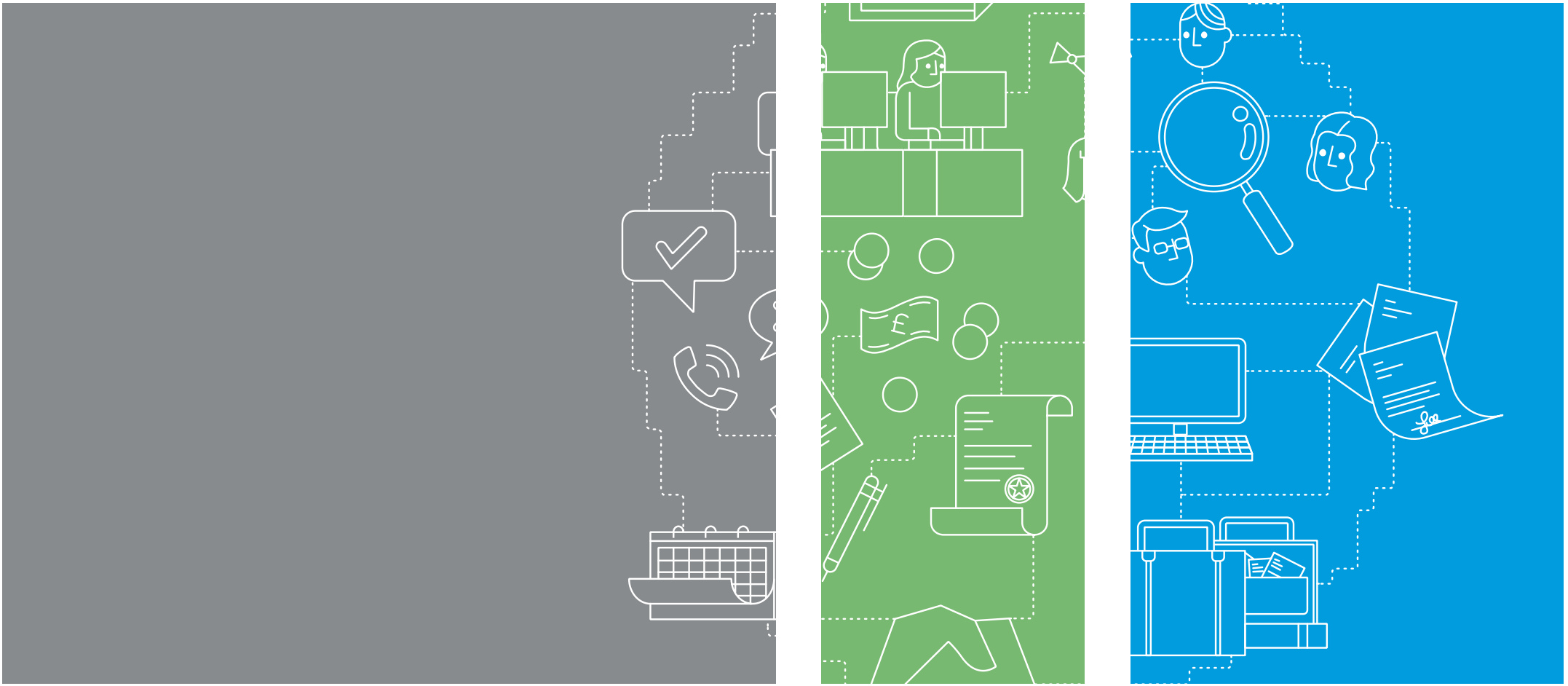

Accountantsverslag 2020

Gemeente Loon op Zand

24 juni 2021

RSM

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Loon op Zand
Anton Pieckplein 1
5171 CV KAATSHEUVEL

Heerlen, 24 juni 2021

Betreft: accountantsverslag 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2020, welke onder verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders (B&W) is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief. Dit accountantsverslag is op 7 juni 2021 met de auditcommissie besproken.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag
Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen samen. Wij zullen eerst in een samenvatting de belangrijkste conclusies met u delen. Vervolgens worden de belangrijkste controlebevindingen nader geduid. Als derde onderdeel verstrekken wij een beknopte analyse van de jaarrekening. Tot slot gaan wij in op ontwikkelingen en onderwerpen die mogelijk voor uw organisatie relevant zijn.

Onze aanbevelingen hebben veelal betrekking op geconstateerde onvolkomenheden of leemten. In het algemeen wordt daardoor voorbijgegaan aan de vele goed georganiseerde activiteiten en processen binnen uw organisatie.

Onze bevindingen vloeien voort uit onze gebruikelijke werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole. Deze werkzaamheden zijn gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraudes. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven er naar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Wij bedanken de ambtelijke organisatie voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot slot
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Graag bespreken wij dit verslag met u. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. L.C.M. van Wersch RA

INHOUD

1. Samenvatting **5**

Controleverklaring
Onafhankelijkheid
Gehanteerde normenkader
Goedkeurings- en rapporteringstolerantie
Evaluatie van fouten en onzekerheden

---

2. Belangrijkste controlebevindingen **8**

Nadere toelichting van fouten en onzekerheden
Mate van vastlegging en moment van toets op prestatielevering WMO
Wet Normering Topinkomens (WNT)
Transparantie informatievoorziening omtrent deelprojecten

---

3. Analyse van de jaarrekening **11**

Ontwikkeling van balansverhoudingen
Financiële positie van de gemeente
Weerstandsvermogen
Rechtmatigheid

---

4. Overige elementen **15**

Frauderisicofactoren
Geautomatiseerde gegevensverwerking
Single information Single audit (SiSa)
Overige aandachtsgebieden en ontwikkelingen

1. SAMENVATTING

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend voor getrouwheid en goedkeurend voor rechtmatigheid.

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2020 is goedkeurend voor getrouwheid en goedkeurend voor rechtmatigheid. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol 2019/2020 van de gemeente Loon op Zand en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen.

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens de gemeente.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid is naast vakbekwaamheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountant bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM kennen wij een groot aantal maatregelen die de onafhankelijkheid dient te waarborgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van gemeente Loon op Zand en voor zover bij ons bekend, heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en gemeente Loon op Zand, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Geen verhoogd risico geconstateerd inzake volledigheid normenkader. Normenkader is niet getoetst door een onafhankelijke derde.

Gehanteerde normenkader

In het normenkader 2020 zijn geen afwijkingen van materieel belang geconstateerd. Naar wij hebben kunnen vaststellen wordt geen verhoogd risico gelopen dat niet wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar het SiSa betreft wijzen wij op het specifieke karakter van voorbereiding en controle. Binnen de gemeente Loon op Zand is het proces ten aanzien van het actualiseren van het normenkader door de ambtelijke organisatie effectief. Hierdoor wordt zekerheid verkregen omtrent de volledigheid van het normenkader. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. Dit neemt niet weg dat, op basis van de kadernota Rechtmatigheid, de volledigheid van het normenkader de verantwoordelijkheid van de gemeente is. In de bevestiging bij de jaarrekening wordt expliciet gevraagd naar een bevestiging ten aanzien van de volledigheid van het normenkader.

Goedkeurings-tolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten. Rapporterings-tolerantie is overeenkomstig controleprotocol.

Goedkeurings- en rapporteringstolerantie

Een fout wordt als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, de (economische) beslissingen en/of acties die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zou hebben beïnvloed. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het controleprotocol 2019/2020 van de gemeente Loon op Zand.

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten	1% van de totale lasten	€ 675.000	€ 337.500
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.025.000	€ 1.012.500

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

De controletoleranties voor de SiSa-verantwoording wijken af van bovenstaande toleranties en zijn in de betreffende paragraaf van dit verslag beschreven.

Evaluatie van fouten en onzekerheden

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd die op basis van hun individuele omvang de door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie overschrijden. Uit hoofde van kwalitatieve overwegingen achten wij het echter van belang om onderstaande fouten en onzekerheden met u te delen. Voor elk van de ongecorrigeerde controleverschillen is op de navolgende pagina's ter nadere verduidelijking een tekstuele toelichting opgenomen.

De ongecorrigeerde controleverschillen overschrijden individueel en gezamenlijk de goedkeuringstolerantie niet en zijn derhalve niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Overzicht fouten en onzekerheden		
Fouten	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
	€	€
Inhuur personeel i.r.t. Europese aanbestedingsregels	N.v.t.	334.000
Lasten 2019 in 2020 verantwoord	76.000	76.000
Totaalbedrag fouten	**76.000**	**410.000**
Onzekerheden	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
	€	€
Inhuur personeel i.r.t. Europese aanbestedingsregels	N.v.t.	48.000
Lasten PGB	726.000	726.000
Totaalbedrag onzekerheden	**726.000**	**774.000**

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

2. BELANGRIJKSTE CONTROLEBEVINDINGEN

Nadere toelichting van fouten en onzekerheden

Er bestaan fouten van in totaal ter grootte van € 334.000 en een onzekerheid ter grootte van € 48.000 ten aanzien van aanbestedings-rechtmatigheid.

Fouten en onzekerheid inzake aanbestedingsrechtmatigheid
Wij hebben tijdens onze controlewerkzaamheden door middel van een spendanalyse vastgesteld dat voor vier leveranciers de grens voor Europese aanbesteding is overschreden. Voor de opdrachten verstrekt aan deze leveranciers is geen aanbestedingstraject doorlopen.

Wij hebben voor drie leveranciers aanbestedingsfouten geconstateerd inzake inhuur van personeel. De Europese aanbestedingsgrenzen voor deze leveranciers worden reeds in voorgaande jaren overschreden. Ondanks het feit dat deze afwijkingen reeds meerdere jaren zijn gerapporteerd, zijn deze diensten ook in 2020 gecontinueerd. Uit dien hoofde worden deze lasten ter grootte van € 334.000 als onrechtmatig aangemerkt.

Voor één leverancier hebben wij vastgesteld dat de diensten tussen gemeente en leverancier zijn overeengekomen middels jaarcontracten die een gelijksoortig karakter hebben. Naar wij hebben begrepen is de overweging van de gemeente geweest dat de werkzaamheden in hun hoedanigheid op elkaar lijken, maar zien op verschillende fases van diverse projecten en daarmee inhoudelijk van elkaar verschillen. Zodoende heeft de gemeente de verstrekte jaaropdrachten op voorhand als separate opdrachten gezien. Hoewel wij de overwegingen begrijpen, is dit niet als eenduidig verklarende argumentatie aan te wijzen. Derhalve zijn, overeenkomstig de jaren 2017 tot en met 2019, de lasten die ten laste van het boekjaar zijn gebracht als onzekerheid aangemerkt. Dit betreft een onzekerheid ter grootte van € 48.000 op het gebied van rechtmatigheid.

Wij merken op dat deze bevinding inmiddels enkele jaren opeenvolgend is gerapporteerd. Gezien het belang van aanbestedingsrechtmatigheid en de hiermee gemoeide bedragen, verwachten wij dat de gemeente actie onderneemt ten aanzien van dit onderwerp. Wij bevelen derhalve ten zeerste aan om de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van aanbestedingen aan te scherpen, waarbij aanbestedingen aan de voorkant van het proces worden onderworpen aan zichtbare collegiale toetsing. Met name ten aanzien van inhuur van personeel benadrukken wij het belang om te voldoen aan de aanbestedingsrechtmatigheid en aandacht te besteden aan gecentraliseerd contractbeheer.

Er bestaat een fout voor getrouwheid en rechtmatigheid aangaande lasten 2019 verantwoord in 2020 ter grootte van € 76.000.

Lasten 2019 in 2020 verantwoord
Tijdens voorgaande jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat een aantal ontvangen facturen door de gemeente Loon op Zand niet in het juiste boekjaar zijn verantwoord. Waar de betreffende facturen in boekjaar 2019 ten laste van de exploitatie gebracht hadden moeten worden, zijn deze in boekjaar 2020 geregistreerd. De omvang van deze facturen bedraagt gezamenlijk € 76.000. Deze bevinding heeft in 2019 geleid tot een te lage verantwoording van de lasten, en leidt logischerwijs in 2020 tot een te hoge verantwoording van de lasten.

Er bestaat een onzekerheid voor getrouwheid en rechtmatigheid aangaande verantwoorde PGB-lasten ter grootte van € 726.000.

Onzekerheid omtrent de verantwoorde lasten aangaande PGB's
De Sociale Verzekeringsbank die verantwoordelijk is voor de uitkering van Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) wordt jaarlijks onderworpen aan een controle van de Auditdienst SVB. Het onderdeel prestatielevering wordt niet in het onderzoek van de Auditdienst SVB betrokken, omdat de SVB niet op prestatielevering toetst. De nauwkeurigheid van het onderzoek wordt voorts bepaald aan de hand van de landelijke PGB-uitgaven en niet per gemeente. Indien de gemeente geen aanvullende werkzaamheden uitvoert, is de getrouwheid en rechtmatigheid van de gehele last in de jaarrekening van de gemeente onzeker. Er is dan onvoldoende controle-informatie om de lasten aangaande PGB's te onderbouwen.

Evenals voorgaand jaar, constateren wij dat de gemeente zelfstandig geen compenserende werkzaamheden heeft verricht om vorenstaande onzekerheid weg te nemen. Hierdoor hebben wij niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen over de getrouwe en rechtmatige verantwoording van de lasten PGB ter grootte van € 726.000. Wij benadrukken, mede gezien de omvang van deze lasten, om de controle van de lasten PGB zichtbaar overeenkomstig de Bado-notitie uit te voeren om zodoende de genoemde onzekerheid ten aanzien van de lasten aangaande PGB's weg te nemen.

Wij adviseren om de toets op prestatie-levering WMO onderdeel te laten uitmaken van het primair proces en daarmee tijdiger te laten plaatsvinden.

Mate van vastlegging en moment van toets op prestatielevering WMO

Wij hebben geconstateerd dat de toets op prestatielevering ten aanzien van geleverde zorg WMO niet als onderdeel van het primaire proces is geborgd. De toets op prestatielevering vindt namelijk als onderdeel van het jaarrekeningcontroleproces plaats na balansdatum. Wij benadrukken het belang om de toets op geleverde zorg reeds verspreid gedurende het jaar te toetsen. Zodoende wordt gewaarborgd dat in geval van niet-geleverde zorg tijdig actie kan worden ondernomen, waar de gemeente volgens de huidige systematiek in voorkomend geval voor een voldongen feit staat.

Hoewel wij in onze deelwaarnemingen geen afwijkingen hebben geconstateerd ten aanzien van prestatielevering, stellen wij op basis van de verkregen informatie vast dat de documentatie omtrent de toets op de prestatielevering verbetering behoeft. Een standaardformulier kan hierbij in de werkwijze ondersteunend zijn en voorkomen dat wordt volstaan met te algemene bewoordingen.

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen in de WNT-verantwoording hebben geconstateerd. Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn.

Wij adviseren om voor projecten de verantwoording jegens de raad ook op deelprojectniveau transparant te laten plaatsvinden.

Transparantie informatievoorziening omtrent deelprojecten

Wij hebben vastgesteld dat een tweetal kredietvoteringen heeft plaatsgevonden voor Leo XIII-straat en Loonsevaert, welke naar wij begrijpen gezamenlijk één project vormen. Als gevolg van een kredietoverschot op deelproject Loonsevaert en een tekort in het krediet voor deelproject Leo XIII-straat, heeft in 2020 middels een administratieve wijziging een overheveling van het restantkrediet van Loonsevaert naar Leo XIII-straat plaatsgevonden. Op totaalniveau blijven de projectbestedingen binnen het gevoteerde krediet en is derhalve geen sprake van een afwijking. In lijn met de aanbeveling uit het Rekenkamerrapport inzake tussentijdse verantwoording over kredieten, adviseren wij om voor projecten tevens de gemeenteraad te informeren over de (financiële) ontwikkelingen op deelprojectniveau, om zodoende transparante projectverantwoording te bewerkstelligen.

3. ANALYSE VAN DE JAARREKENING

Ontwikkeling van balansverhoudingen

De ontwikkeling van balansverhoudingen geeft inzicht in de wijze waarop solvabiliteit en liquiditeit van de gemeente zich ten opzichte van vorig jaar hebben ontwikkeld. Op grond van de voorliggende balans constateren wij dat er sprake is van een positief werkkapitaal, hetgeen betekent dat de gemeente in voldoende mate in staat is om aan haar kortlopende verplichtingen te voldoen. Het werkkapitaal vertoont ten opzichte van voorgaand jaar een stijging, hetgeen hoofdzakelijk het gevolg is van het positief resultaat boekjaar ad € 2.126.000. Aanvullend merken wij op dat zowel de vlottende activa als de vlottende passiva in absolute omvang dalen. Laatstgenoemde duidt erop dat de totale risicopositie ten aanzien van kortlopende verplichtingen is gedaald. De ontwikkeling in de overige balansposities is relatief stabiel te noemen.

In algemene zin constateren wij ten aanzien van de balansverhoudingen per 31 december 2020 geen verhoogd risico.

Financiële positie van de gemeente

Het resultaat boekjaar gecorrigeerd voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt € 2.454.000 positief.

Het eigen vermogen van de gemeente Loon op Zand is, reeds rekening houdend met het positieve resultaat boekjaar ad € 2.126.000, toegenomen tot € 18.787.000. In het kader van de transparantie van de opbouw van het resultaat vinden wij het van belang om het resultaat exclusief mutaties in reserves te presenteren. De stortingen in en onttrekkingen aan reserves zien feitelijk op resultaatbestemming die reeds gedurende het jaar heeft plaatsgevonden. Gedurende het jaar heeft netto een toevoeging ad € 328.000 aan reserves plaatsgevonden ten gunste van het resultaat. Rekening houdend met deze mutatie, bedraagt het resultaat boekjaar € 2.454.000 positief.

Het positief resultaat exclusief mutaties reserves doorbreekt hiermee het beeld van de afgelopen jaren, hetgeen als positief is aan te merken. Hoewel de reservepositie is toegenomen, merken wij volledigheidshalve op dat de meerjarenbegroting 2021-2024 zoals opgenomen in de vastgestelde begroting 2021 een afname van de reservepositie presenteert. Wij benadrukken het belang om in meerjarig perspectief een reëel sluitende exploitatie te realiseren.

Het verloop van het vermogen is als volgt weer te geven:

Ontwikkeling financiële positie				
	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Resultaat boekjaar	Totaal vermogen
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2020	9.132	8.966	-1.765	16.333
Resultaatbestemming 2019	-1.765	0	1.765	0
Toevoegingen aan reserves	2.253	1.265	0	3.518
Onttrekkingen aan reserves	-1.684	-1.506	0	-3.190
Resultaat 2020	0	0	2.126	2.126
Saldo per 31 december 2020	**7.936**	**8.725**	**2.126**	**18.787**

De omvang van het vermogen per ultimo 2020 bedraagt 25,2% van het balanstotaal (ultimo 2019: 21,1%).

Weerstandsvermogen

De financiële positie van de gemeente wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal.

Conform het BBV heeft de gemeente een inschatting gemaakt van de vereiste weerstandscapaciteit. In de navolgende tabel hebben wij een samenvatting opgenomen van het weerstandsvermogen van de gemeente Loon op Zand.

De weerstandsfactor daalt voornamelijk vanwege een daling in de beschikbare weerstandscapaciteit. De weerstandsfactor per ultimo 2020 bedraagt 1,51.

Weerstandsvermogen		
	2020	2019
	€ x 1.000	€ x 1.000
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	7.936	9.157
Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. geïdentificeerde risico's (B)	5.266	5.673
Weerstandsvermogen (A -/- B)	**2.670**	**3.484**
Weerstandsfactor	**1,51**	**1,61**

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. De hieruit voortvloeiende weerstandsfactor van de gemeente Loon op Zand bedraagt 1,51. De weerstandscapaciteit kwalificeert hiermee als ruim voldoende. De daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een daling in de beschikbare weerstandscapaciteit. Deze wordt bepaald op basis van de omvang van de algemene reserve en een eventueel saldo onvoorzien. De daling in de algemene reserve is op haar beurt het gevolg van het feit dat in 2020 via de resultaatbestemming het negatief rekeningresultaat 2019 ad € 1.765.000 onttrokken is aan de algemene reserve.

In algemene zin adviseren wij om het risico-inschattingsproces zodanig vorm te geven dat risico's in alle redelijkheid zo volledig mogelijk worden geïdentificeerd. Tevens adviseren wij om in de beoordeling van de weerstandscapaciteit zowel het weerstandsvermogen (absolute component) als de weerstandsfactor (relatieve component) te betrekken.

Rechtmatigheid

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2019/2020 van de gemeente Loon op Zand. Het controleprotocol inclusief het normenkader is door uw gemeenteraad vastgesteld. Het normenkader vertaalt zich in een toetsingskader dat als basis dient voor de interne controlewerkzaamheden. In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- voorwaardencriterium;
- begrotingsrechtmatigheid; en
- misbruik en oneigenlijk gebruik.

De begrotings-overschrijdingen hebben, gezien hun aard en toelichting, geen invloed op ons accountantsoordeel.

Voorwaardencriterium
De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de gemeente. Door middel van onze controle op de beheersorganisatie, in combinatie met de door ons uitgevoerde gegevensgerichte controlewerkzaamheden, hebben wij vastgesteld dat aan de diverse gestelde voorwaarden wordt voldaan. Daarnaast hebben wij in het kader van SiSa vastgesteld dat ook voor de specifieke uitkeringen aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Begrotingsrechtmatigheid
De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212-verordening. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten binnen de door de Gemeenteraad gestelde begrotingskaders blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door de Gemeenteraad en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van de Gemeenteraad.

Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voorwaarde hiervoor is dat deze kostenoverschrijdingen duidelijk herkenbaar in de jaarrekening moeten zijn opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat in de programma's 0, 3, 7, 8 en voor algemene dekkingsmiddelen een begrotingsoverschrijding qua lasten heeft plaatsgevonden. Voor programma 8 en algemene dekkingsmiddelen is de lastenoverschrijding groter dan de door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie. Voor een inhoudelijke duiding van de overschrijdingen verwijzen wij naar de analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma, welke in de programmarekening is opgenomen in het hoofdstuk "Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening". In deze toelichting voor wat betreft rechtmatigheid zijn de overschrijdingen toegelicht, waarmee de gemeente verantwoording aflegt over de rechtmatigheid van de lasten over het boekjaar. Door het vaststellen van de jaarrekening door de Gemeenteraad waarin de uitgaven wel zijn opgenomen worden de desbetreffende uitgaven alsnog geautoriseerd. Wij merken op dat op grond van onze controlebevindingen deze begrotingsoverschrijdingen gezien hun aard en toelichting niet meewegen in ons accountantsoordeel.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen in haar interne controlewerkzaamheden. De uitkomst van de toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Wij hebben desgevraagd geen signalen vanuit de organisatie ontvangen die wijzen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

4. OVERIGE ELEMENTEN

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of ongeregeldheden.

Frauderisicofactoren

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het management van de entiteit. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van de gemeente Loon op Zand waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarverantwoording van de gemeente Loon op Zand. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij het uitvoeren van de controle is in dit opzicht niets naar voren gekomen dat aan u moet worden gemeld.

Single information Single audit (SiSa)

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 (totaal der lasten) indien de omvangbasis kleiner of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangbasis groter is dan € 125.000 of gelijk aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter is dan € 1.000.000.

Voor de SiSa verantwoording gelden zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen en de Algemene Rekenkamer van informatie te voorzien. In het kader van de totstandkoming en controle van de SiSa-bijlage merken wij op dat, op basis van de door de Accountantsdienst Rijk uitgevoerde review, kritisch wordt gelet op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlage door de gemeente en de hierop door de accountant uitgevoerde controle.

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa verantwoording welke als bijlage bij de jaarrekening is opgenomen. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling;
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa verantwoording. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op getrouwheid en rechtmatigheid, eventueel aangevuld met een controle op de deugdelijke totstandkoming. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2020 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel welke als bijlage bij de SiSa-verantwoording moet worden meegezonden. Deze tabel moet ook worden opgenomen wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

Bevindingen controle SiSa-bijlage

SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
FIN B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2020	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - totaal 2019	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) - gemeentedeel 2020	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) - totaal 2019	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) - gemeentedeel 2020	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Overige aandachtsgebieden en ontwikkelingen

Buiten de bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole, willen wij tevens aandacht vragen voor onderstaande aandachtsgebieden en ontwikkelingen. Hoewel deze niet of niet direct het gevolg zijn van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden, kunnen deze aandachtsgebieden en ontwikkelingen van invloed zijn op de gemeente Loon op Zand.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is opnieuw vertraagd, ditmaal met een halfjaar tot juli 2022. De reden voor de vertraging is de haperende ICT, waarbij met name meer tijd nodig blijkt om het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in een stabiele vorm werkend te krijgen. Op basis van actuele berichtgeving blijkt dat wanneer gemeenten tegen de nieuwe deadline alsnog problemen ervaren met de software, de minister een noodvoorziening beschikbaar belooft te hebben om de gemeentelijke dienstverlening alsnog te kunnen faciliteren. Gemeenten kunnen omgevingsplannen dan tijdelijk nog met de huidige ICT-standaarden publiceren en muteren. Wij adviseren om zowel planningstechnisch rekening te houden met een voldoende tijdspanne voor de implementatie en om rekening te houden met eventuele aanvullende invoeringskosten als gevolg van de vertraging van de invoering van deze wet.

Informatiebeveiliging

Uit een rondgang langs grote, middelgrote en kleine gemeenten verspreid over het land blijkt dat gemeenten nauwelijks oefenen op cyberaanvallen en dat veelal geen draaiboeken voorhanden zijn voor het geval een gemeente wordt getroffen door een cyberaanval. De aanvallen op Maastricht University en Hof van Twente tonen aan dat publieke organisaties een gewild doelwit zijn voor cybercriminelen. Wij adviseren derhalve informatiebeveiliging expliciet onderdeel van het beleid te laten vormen en jaarlijkse diverse *checks and balances* ten aanzien van informatiebeveiliging uit te voeren. In het licht van vorenstaande benadrukken wij dat informatiebeveiliging naast een technische invulling, tevens een sociaal-cultureel aspect omvat.